

Reserapport Nepalbesök

1/12 - 5/12 2018

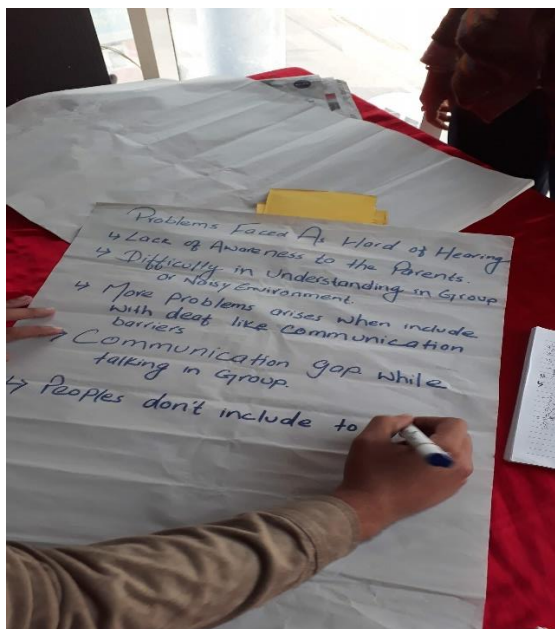
 unga hörselskadade

Glada Deltagare på utbildningen

Shrutis ordförande pratar engagerat

Deltagarna arbetar med handlingsplan

Möte med "Ministry of women, children and senior citizens"

Sammanfattning

Sammantaget har besöket varit mycket givande och intensivt. Då UH samarbetar med två organisationer är bedömningen, i efterhand, att ytterligare ett par dagar hade varit önskvärt för besöket. Detta hade sannolikt möjliggjort mer djupgående diskussioner och erfarenhetsutbyte med båda organisationerna. Besöket har dock varit lärorikt och det var värdefullt att lära känna vår nya samarbetsorganisation Shruti bättre och att bygga vidare på relationen till Nahoh. En aspekt som är viktig att ta hänsyn till vid kommande besök är att vi saknar ett gemensamt språk att kommunicera på i synnerhet gällande Nahoh. Översättning från Newari, det lokala språk som Nahoh talar, till engelska är nödvändig men tidskrävande. Vi hann inte med allt vi planerat med bedömningen är ändå att utbildningsdelarna som vi genomfört har stärkt våra partnerorganisationer då deltagarna fått ökad kunskap om ledarskap samt verktyg för att arbeta med påverkansarbete. Vi har fått god feedback från deltagarna. Genom myndighetsmöten har vi initierat en dialog och process som kommer att utvecklas under projektperioden.

Inledning

Unga Hörselskadade, UH, besökte Nepal 1/12 - 5/12 2018 för att träffa våra två partnerorganisationer NAHOH, Nepal Association of hard of hearing och SHRUTI, National Association of hard of hearing and deafened Nepal. Unga Hörselskadade representerades av Hanna Bergström, organisationssamordnare och Sara Bryntse, projektledare som båda arbetar med Nepalprojektet från UH:s sida. Två medföljande skrivtolkar, Oskar och Martin, var också närvarande under besökets samtliga dagar.

Denna rapport avser att besvara följande frågeställningar utifrån MyRights riktlinjer

- Har ni gjort det ni planerat?
- Vilka aktiviteter har ni genomfört?
- Kan ni se någon förändring inom organisationen, hos individer och/eller i samhället sedan projektet startade eller sedan er senaste resa?
- Vad har ni lärt er av besöket?
- Hur har ert besök bidragit till att man uppfyller målen utifrån er projektansökan? Nämn gärna vilka mål och indikatorer som er resa kan kopplas till och på vilket sätt.'
- Beskriv hur ert besök har stärkt kapaciteten hos partnerorganisationen, exempelvis genom kunskapsöverföring eller metodstöd. I så fall, nämn gärna vilken typ av kunskap/eller metod som diskuterats och använts.
- Kommentera eventuella avvikelser från projektplanen

De personer vi främst träffade under besöket i Nepal var ordförande och projektledare för respektive organisation.

Nahoh- Projektledare Sampurna Maharjan och ordförande Sunita Maharjan

Shruti - Projektledare Pallavii Thapa och Ordförande Neeta Bhattarai

Kortfattat program för besöket

1 December

Utbildningspass om ledarskap och presentationsteknik

2 December

Utbildningspass om påverkansarbete samt grupparbete för att ta fram en handlingsplan för påverkansarbetet.

3 December

FM: Besök och enskilt möte hos NAHOH

EM: Besök och enskilt möte hos SHRUTI

4 December

FM: Möte med Shruti samt förberedelser inför eftermiddagens möte

EM: Möte med "ministry for women, children and senior citizens". Detta departement ansvarar också för funktionsrättsfrågor. Efter mötet hade vi ett gemensamt möte med Nahoh och Shruti om samarbete organisationerna emellan.

5 December

FM: möte med MyRights landsamordnare, Shiva och Sujana

EM: Möte om alternativa kommunikationsmetoder med representanter från departementet som ansvarar för funktionsrättsfrågor samt representanter på lokal nivå. Därefter gemensamt möte med Nahoh och Shruti för planering av Sverigebesöket under 2019.

Genomförda aktiviteter

Utifrån projektansökan ska UH genom Nepal-besöket verkställa aktivitet 3, ledarskapsutbildning samt aktivitet 14, möte med myndigheter om alternativa kommunikationsmetoder för målgruppen. Aktivitet 3 är kopplat till delmål 1 i projektansökan "Improved capacity of NAHOH and SHRUTI to achieve their mandate more effectively"

Aktivitet 14 är kopplat till projektansökans delmål 3

"Improved understanding among hard of hearing persons and relevant government authorities on the rights and needs of hard of hearing persons for the provision of favourable policies and programs with focus on education, employment and communication"

Då ingen av oss som arbetar med projektet idag varit delaktiga i ansökningsprocessen för denna projektperiod har det varit otydligt för oss vad ledarskapsutbildningen var tänkt att innehålla eller hur den skulle utformas. Utifrån detta har vi varit överens om att det är rimligt att utgå från organisationernas önskemål och behov idag. Utifrån önskemål från organisationernas har UH presenterat ett utkast för vilka delar en utbildning kan innehålla och detta innefattade ledarskap, presentationsteknik, rådgivning för personer med hörselskada och deras familjer, resultatstyrning samt den svenska hörselrörelsens påverkansarbete idag.

I Nepal har vi genomfört planerade utbildningsdelar om ledarskap, påverkansarbete och en kortare del om presentationsteknik. Utöver detta hade vi även en frågestund om skrivtolkning med de svenska skrivtolkarna samt en allmän diskussion om teckenspråk, vilket var uppskattat av medlemmarna. Orsakerna till att vi inte hann med allt vi planerat för att det tog tid med grupparbeten samt översättning. All muntlig information på engelska skulle översättas till Newari, ett lokalt språk som medlemmarna i Nahoh talar. Dessutom hade vi även skrivtolkning i Nepali för Shrutis medlemmar och den ensamma volontärarbetande skrivtolken behövde tid för översätta engelskan till Nepali och sedan skriva på Nepali. Grupparbetet handlade om att ta fram en handlingsplan för en valfri fråga att påverka, vilket tog längre tid än planerat.

Vi har kommit överens om att vi ska skicka över material samt ha en diskussion digitalt om delarna rådgivning och resultatstyrning som vi inte hade tid att genomföra.

Aktivitet 3

Utbildningen implementerade i syfte att stärka den organisatoriska kapaciteten hos Nahoh och Shrutis medlemmar som ligger i linje med delmål 1. Innan vi startade utbildningen fick alla deltagare skriva ned sina förväntningar och farhågor på post it lappar. Efter utbildningen fick deltagarna lämna feedback på post it lappar samt att vi hade en muntlig utvärdering, vi fick väldigt fin respons av deltagarna och nedan finns några exempel som indikerar på en lärandeprocess från utbildningen.

”It was a great opportunity to be one of the participant of this training. I have learned many things in these two days. This training gave me confident that I can be a good leader and can contribute in society and people with hearing problems. At last it was mind-blowing training as well as fun.”

”We learn lots about leadership and advocacy, like how to be a good leader, values and how a leader should handle conflicts in group. About Advocacy, all HoH people should speak about own needs and issues as a HoH person”

”I got good ideas form this training program and knew where and how to approach. First of all, who are HoH, we need to identify and find the statistics if the most important thing”

Under utbildningspasset om ledarskap fick deltagarna en större förståelse för bland annat vad som utmärker en bra ledare, värderingsstyrt ledarskap samt konflikthantering. Deltagarna fick med jämna mellanrum möjlighet att självständigt i skrift eller i grupp muntligt reflektera kring, exempelvis över personliga värderingar, personliga svagheter och styrkor. Avslutningsvis fick deltagarna möjlighet fundera och kartlägga en personlig situation/händelse utifrån fyra frågeställningar, vad som hände, hur det kändes, lärdomar och sist fundera hur en ska agera i liknande situationer i framtiden.

Utbildningspasset om hörselrörelsens påverkansarbete startade med en inledande del om hur saker fungerar i Sverige för personer med hörselskada kopplat till arbetsmarknad, utbildning och hörselvård. Därefter var det fokus på hur den svenska hörselrörelsen arbetar framgångsrikt

med påverkansarbete. Deltagarna fick kunskap om metoder vi använder för att påverka som utredningsarbete, remissyttranden, kampanjer för att sprida kunskap om en viss fråga och att samarbeten med andra organisationer.

Avslutningsvis fick deltagarna arbeta i mindre grupper med att göra en egen handlingsplan för påverkansarbete. Deltagarna fick formulera ett problem, definiera målgrupp, beskriva användbara metoder samt göra en tidsplan för genomförandet. Deltagarna presenterade slutligen sina handlingsplaner i storgrupp. Syftet med att göra en handlingsplan var att deltagarna skulle få inspiration och verktyg för att arbeta mer aktivt med påverkansarbete framöver.

Aktivitet 14

Syftet med aktivitet 14 är att förbättra förståelsen hos regering och andra myndigheter om de behov som personer med hörselskada har gällande utbildning och alternativ kommunikation. Ökad kunskap om behov hos beslutsfattare ska leda till implementering av policys och andra riktlinjer som syftar till att stärka rättigheterna och möjligheterna för personer med hörselskada.

Gällande aktivitet 14 har mycket varit otydligt som en följd av bristande samarbete och kommunikation mellan Nahoh och Shruti. UH anser dock att aktivitet 14 är implementerad då diskussioner har påbörjats men effekter av mötet går inte se eller mäta ännu. Det går att konstatera att kommunikationen kring aktivitet 14 varit bristfällig och för att visa på problematiken har jag valt att redogöra mer detaljerat för processen för att skapa en förståelse för hur samarbetet fungerar i dagsläget.

UH har efterfrågat information om aktivitet 14 i mejlkonversationer i ett tidigt skede och har fått veta att kontakt är påbörjat men att mer information kommer i slutet av oktober som sedan inte kom. Vi fick då veta att mötet inte var bekräftat och att detta berodde på miss i kommunikationen men att de arbetade för lösa detta. Programmet för besöket fick UH ta del av tre dagar innan avresa och vi noterade då att onsdag eftermiddag var avsatt för aktivitet 14.

Bland det första vi fick veta av Shruti när vi anlände var att samarbetet med NAHOH inte fungerade och att de var oroliga för implementeringen av aktivitet 14. Enligt Neeta, ordförande, så har Shruti inte fått nödvändig information från NAHOH inför utbildningen eller någon information om innehållet för aktivitet 14 som var ett dialogmöte med myndigheter som NAHOH var ansvariga för att arrangera. Som en följd av detta så hade Shruti på eget initiativ bokat in ett kortare mer informellt möte på tisdag em på departementet som har ansvar för funktionsrättsfrågor för att säkerställa att vi implementerade aktivitet 14 som är ett av syftet med att UH besöker Nepal. Shruti informerade UH om detta möte två dagar innan vi åkte och bad oss sammanställa information om hur saker i Sverige fungerar, vilket vi gjorde efter bästa förmåga.

UH fick på plats i Nepal veta av Nahohs projektledare att aktivitet 14 skulle implementeras men vi fick inga tydliga besked om UH:s roll på mötet och vad vi eventuellt förväntades förbereda. UH och Shruti fick veta innehållet för onsdagens möte på det gemensamma mötet

dagen innan, på tisdag sen eftermiddag, och då var vi alla överens om att det var för kort om tid för UH att förbereda någon form av presentation och heller inte absolut nödvändigt då UH haft en muntlig presentation på tisdagens möte.

Under tisdagens möte, arrangerat av Shruti, hade UH en aktiv roll då vi informerade om den svenska definitionen om vem som är hörselskadad. Vi informerade även om inkluderande utbildning, hörselrehabilitering och om krishantering för personer med hörselskada. Vi hade även skrivtolkning på både engelska och Nepali under mötet, vilket representanterna aldrig har sett förut och var väldigt fascinerade över hur smidigt det fungerade. Skrivtolkning under mötet fyllde även en viktig pedagogisk funktion att visa då Shruti och Nahoh ska arbeta, inom ramen för projektet, för att implementera skrivtolkning som alternativ kommunikationsmetod för personer med hörselskada i Nepal.

På onsdagens möte, arrangerat av NAHOH, fortsatte diskussionerna om bland annat inkluderande utbildning, behov och rättigheter samt om definitionen gällande vem som är hörselskadad. Under diskussionen sade en representant från departementet att definitionen borde ändras. Det är dock skillnad på ord och handling men förhoppningsvis har våra gemensamma möten bidragit till nya tankegångar om definitionen bland beslutsfattare.

På tisdagens möte var representanter från departementet närvarande. På onsdagens möte var samma representanter också närvarande. Under onsdagens möte närvarande även representanter från utbildningsförvaltningen samt en representant från lokala myndigheter från Kirtipur, en förort till Kathmandu där Nahoh är verksamma.

Dagen efter, på onsdagen, så får UH ett textmeddelande från Shruti om att de vill ha ett brådskande enskilt möte om gårdagens program med oss. Vi har ett kort samtal då Neeta upprört förklarar att Nahoh har sagt fel saker på gårdagens möte. Hon förklarar även att Shruti och Nahoh har sagt olika saker under mötet, vilket inte ger ett trovärdigt intryck och som leder till att regeringen inte kommer göra något för personer med hörselskada. UH har inte uppfattat detta då språket på mötet var Nepali och allt hinner inte översättas ordentligt. UH visar förståelse för Shrutis upplevelse men betonar vikten av god kommunikation mellan organisationerna och föreslår ett förmöte inför nästa gemensamma möte. Under ett förmöte kan organisationerna tillsammans diskutera vad som ska sägas för att undvika att olika saker förmedlas och att inte ge ett trovärdigt intryck.

Förändringar hos organisationerna

Gällande Nahoh har vi haft ett samarbete sedan 2015 och där ser jag skillnader i attityden till teckenspråk. När jag träffade NAHOH första gången under kontakt-resan 2013 var det inte särskilt många av medlemmarna som kunde kommunicera på teckenspråk mer än några enstaka ord och de menade att teckenspråk främst var för personer som inte kunde kommunicera genom tal. Under föregående projektperiod har Nahoh genomfört ett flertal kurser i grundläggande teckenspråk för medlemmarna och deras familjemedlemmar. Min uppfattning nu är att attityden till teckenspråk enbart är positiv och medlemmar ser ett tydligt behov av att kommunicera på

teckenspråk. Medlemmar berättade för oss om fördelar med att ha kunskaper i teckenspråk, exempelvis att det går att kommunicera på teckenspråk genom ett fönster och att familjemedlemmar inte behöver skrika på dem när de inte uppfattar vad som sägs på avstånd.

Jag ser också en ökad medvetenhet bland medlemmar om deras rättigheter. Flera medlemmar uttrycker en vilja att aktivt arbeta för att påverka situationen för personer med hörselskada. Bland annat genom att utveckla kontakten med myndigheter och andra beslutsfattare.

Vi har enbart haft ett samarbete med Shruti sedan 2018 vilket är för kort tid för att se några tydliga förändringar hos organisationen.

Lärdomar

Under resan har vi lärt oss mycket gällande definitionen om vem som är hörselskadad i Nepal. Idag räknas enbart personer med grav hörselnedsättning som hörselskadad. Den generella medicinska termen delar in personer med hörselskada i tre olika kategorier som är lätt, måttlig eller grav. Detta får betydelse för bland annat för vilken ersättning personen kan få av staten.

I Nepal finns det fyra olika ersättningsnivåer som ges av staten för att täcka omkostnader som en funktionsnedsättning kan medföra, exempelvis sjukhusbesök, anpassad skolgång och subventioner för att resa kollektivt. Det finns fyra olika färgkodade kort som är kopplat till olika ersättningsnivåer och graden av funktionsnedsättning avgör vilken form av ersättning och stöd som personen får. Personer med grav hörselnedsättning får genom det möjlighet att gå i dövskola, men får då skolgången på dövas villkor. Personer med lätt eller måttlig hörselnedsättning definieras inte som hörselskadad i den nepalesiska kontexten och får därmed ingen ersättning eller stöd från staten.

Vidare har UH fått en djupare förståelse för vilka förutsättningar personer med hörselskada i Nepal har genom erfarenhetsutbyte med Shruti och Nahoh vilket är viktigt för vårt fortsatta samarbete. Ytterligare en reflektion och lärdom är att kommunikation med NAHOH tar mer tid i anspråk jämfört med kommunikation med Shruti vars ordförande är flytande i engelska. Då vi kommunicerar med NAHOHs medlemmar behöver det mesta översättas då vi saknar ett gemensamt språk att kommunicera på. UH:s uppfattning är att vi fått betydligt mer information och kunskap av Shruti i jämförelse med Nahoh och vi ser språket som en avgörande orsak till detta.

Kunskapsöverföring

På måndagen hade vi enskilda möten med Nahoh och Shruti hos respektive organisations kontor. Under mötet med Nahoh diskuterade vi påverkansarbete och UH tryckte på att det är en viktig del att aktivt arbeta med för att få finansiering för projekt inom ramen för MyRight. Vi diskuterade om möjligheten att arbeta fram ett politiskt program som organisationen kan använda som utgångspunkt för påverkansarbetet och även sprida till beslutsfattare. Vi kom överens om att Nahoh ska samla medlemmarna för att diskutera hur det ska arbetas med påverkansarbete samt möjligheten att ta fram ett politiskt program.

Frågan om politiskt program väcktes även i möte med Shruti. Inställningen till detta var att organisationen kan ta fram ett men att ett politiskt program inte kan förändra något i praktiken. Shruti använder regelbundet sociala medier och utifrån det så diskuterade vi möjligheten att även använda sociala medier i påverkansarbete. UH föreslog att Shruti bland annat kan använda en slagkraftig hashtag för att skapa opinion i frågor och ha en kampanjvecka för att sprida hashtaggen. Förslagsvis i anslutning till World hearing day i mars. Vi kom överens om att Shruti ska spåna vidare på denna idé samt frågan om politiskt program.

Samarbetet

Nahoh och Shruti ansvarar för att implementera olika aktiviteter men projektets resultat behöver rapporteras och redovisas gemensamt i form av bland annat årsrapport och årsredovisning. Shrutis projektledare har en samordnande roll för detta men någon form av samarbete samt god kommunikation mellan både projektledarna och ordföranden är nödvändig gällande projektets verksamhet och rapportering, och detta brister som det ser ut nu. Shruti och Nahoh är två olika organisationer som har olika bakgrund och förutsättningar att driva en organisation. MyRight Nepal är medvetna om situationen och har föreslagit att UH enbart ska samarbeta med en organisation, men UH anser inte att det är bästa lösningen i dagsläget. I samråd med MyRight Nepal har UH dock kommunicerat med Nahoh om att vi ser att organisationen behöver rekrytera en ny projektledare i syfte att skapa bättre förutsättningar för att kommunikation och samarbete ska fungera framöver.

Under besöket har vi haft ett gemensamt möte för att diskutera problematiken kring organisationernas bristande samarbetsförmåga och kommunikation. Det blev tydligt att organisationerna har spänningar emellan sig och att de saknar tillit till varandra. Sannolikt är det både nya som gamla konflikter som medför svårigheter att skapa samsyn hur organisationerna ska förhålla sig till varandra i detta projekt. Som utomstående part kan UH omöjlig se hela konfliktbilden och inte heller lösa organisationernas konflikter, men det är viktigt att UH ha en förståelse för situationen och problematiken då projektet är vårt gemensamma ansvar. UH har ställt en öppen fråga under detta möte om vi ska fortsätta samarbeta med enbart en organisation. Organisationerna var dock överens om de ska försöka samarbeta bättre. För UH är det viktigt att organisationerna ges möjlighet att hitta fungerande former för samarbete som bygger på både tillit och respekt gentemot varandra innan vi diskuterar att avsluta ett samarbete. Att avsluta ett samarbete med en organisation bör i första hand vara ett önskemål från organisationerna och om möjligt ske i samförstånd. UH kommer fortsättningsvis ha en aktiv dialog kring samarbetet och kommunikationen organisationerna emellan för att sedan utvärdera om förutsättningar finns för att driva ett projekt med två olika organisationer.